

РЕЦЕНЗИЯ

на научната продукция на участник в конкурс за заемане на академичната длъжност ДОЦЕНТ по професионално направление 1.2. Педагогика (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт), обявен в ДВ., бр. 64 / 08.08.2017 г. за нуждите на Университет „Проф. д-р Асен Златаров“

Рецензент: проф. д.н. Магдалена Глушкова

Кандидат: гл.ас.д-р Златка Александрова Димитрова

I. По процедурата на конкурса

Конкурсът за академичната длъжност “Доцент” е обявен в ДВ бр. 64 /08.08.2017г. и е в съответствие със ЗРАСРБ и Правилника за приложението му.

Научното жури е съставено със заповед “№ РД-271/09.10.2017г. на Ректора на Университет „Проф. д-р Асен Златаров

В конкурсът участва един кандидат – гл. ас. д-р Златка Александрова Димитрова.

II. Кратки биографични данни за кандидата

Гл.ас.д-р Златка Александрова Димитрова е родена през 1971 г.

Образование:

Средното си образование завършва в спортното училище в гр. Пазарджик с профил „Художествена гимнастика“.

През 1993г. завършва висше образование в НСА” Васил Левски”, със специалност учител по физическо възпитание и треньор по художествена гимнастика в Педагогическия факултет на НСА.

През 2009 г. преминава в Центъра за продължаващо обучение при ЮЗУ „Неофит Рилски”- Благоевград, професионална квалификация по интеркултурно образование. Впоследствие се зачислява на докторантура в катедра „Предучилищна педагогика“ в ЮЗУ и през 2012 г. защитава дисертация на тема: „Технологичен модел за реализиране на игровата дейност във физическото възпитание на 6-7 годишните деца“ и придобива ОНС Доктор по професионално направление 1.2. Педагогика (Предучилищно и начално училищно физическо възпитание).

Професионална дейност:

Трудовият стаж на кандидатката е общо - 23 години.

От 1993 до 1995 г. е треньор по художествена гимнастика и модерен балет- ЕТ „Весела” в Бургас и подготвя деца и от детските градини.

От 1995 до 2001г. е асистент в Педагогическия факултет - филиал на ПУ ”П. Хилендарски“. Провежда занимания по методика на физическото възпитание в специалностите ПУПЧЕ и ПНУП.

От 2006 г. до сега е председател на сдружение „Спортен клуб „АТИ“ гр. Бургас, развиващ мажоретни танци, модерен балет, гимнастика, аеробика, каланетика, пилатес и др. за деца и възрастни.

От 2001 г. до сега е главен асистент в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ и провежда научноизследователска дейност в областта на педагогиката, с акцент върху проблемите на методиката на физическото възпитание и спорт, неформалното образование,

интеркултурното образование, анимацията.

От справката е видно, че кандидатката притежава 21-годишен преподавателски опит във ВУ. Понастоящем провежда 180 ч. лекции, както и семинарни и практически упражнения със студенти в бакалавърски и магистърски програми по 10 учебни дисциплини, като основните ѝ лекционни курсове са по методика на физическото възпитание, педагогическата, спортна анимация и анимацията в туризма, социалната превенция чрез спорт и др.

Видно е, че преподавателската дейност на гл. ас. д-р Златка Димитрова е в областта на конкурса.

Разработени учебни програми

Представено е доказателство (Удостоверение № 3419/ 27.09.2017г.) от Ректора на университета, удостоверяващо, че кандидатката е автор (или е актуализирала) **общо 24 учебни програми**, от които 4 за задължителни дисциплини и 14 за избираеми в ОКС Бакалавър и 6 учебни програми за ОКС-Магистър. Разработила е съответно и лекционните, семинарни и практически курсове по посочените дисциплини. Всичките те са в областта на физическото възпитание и спорта и спортната анимация.

Квалификационни дейности на кандидатката

Гл. ас. д-р Златка Димитрова проявява активност в квалификацията на учителите в областта на работата с деца с агресивно поведение; в областта на анимацията (и социално ориентираните ѝ модели при деца и възрастни); по проблеми на организацията на свободното време на децата чрез музикално-подвижни игри“ ; по направление на физическата култура в детската градина – традиции и иновации“; обучение на учители за двигателната активност като фактор за превенция на стреса. Друг квалификационен курс е с тематична насоченост към театрализираните игрови форми за предучилищна възраст“; към иновациите в общуването между детската градина и семейството“; към специфичните игрови форми в предучилищната възраст“.

Научен ръководител е на успешно защитили 19 дипломанта от различни магистърски програми и на 4 научни разработки на студенти, представени на научни сесии.

Дейности като хореограф и консултант: гл.ас.д-р Златка Димитрова е автор на хореографията на 12 юбилейни концерти в детските градини в Бургас.

Езиковата ѝ подготовка е много добра. Владее английски език- писмено и говоримо на ниво В2 (*удостоверено със сертификат*).

Дигитални умения: много добри - за обработка на информация, комуникация , създаване на съдържание, осигуряване на сигурност и дигитални умения за решаване на проблеми.

Комуникационни умения: притежава умения за работа в екип, инициативност, адаптивност.

Членство в научни, административни и управленчески структури:

- Член е на редакционната колегия на научното списание „Физическо възпитание, спорт, кинезитерапия“ ISSN 2534-8620 (Online).
- Член е на факултетния съвет на Факултета по обществени науки при Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ – гр. Бургас

- Член е на синдикалния съвет на Синдикат „ Висше образование и наука” –КНСБ.
- Председател е на обществения съвет при ДГ „Ран Босилек“ – гр. Бургас

III.Характеристика на научната и научно-приложна продукция на кандидата

За участието в конкурса гл. ас. д-р Златка Димитрова представя 45 заглавия, от които автореферат – 1, монография – 1 (самостоятелна), учебни помагала – 4 (от които 3 самостоятелни и 1 в съавторство).

Научни публикации - 39 , от тях статии – 34 (самостоятелен автор е на – 28 и 6 са в съавторство). От статиите 10 са публикувани в чужбина, от тях 5 са с Global Impact Factor (от които самостоятелни – 3 и 2 в съавторство).

Участия в научни конференции: Кандидатката представя 21 публикувани научни доклада, представени на различни научни форуми, от които 18 самостоятелни и 3 в съавторство. Участията в международните научни форуми са 14 (в Гърция, Сърбия, Македония) и 7 са национални.

В изследователската си дейност гл. ас. д-р Златка Димитрова изучава педагогическите условия на физическото възпитание и спорта, представя двигателната дейност като среда и средство за развиване на двигателния потенциал на децата, за установяване на индивидуалните доминантни двигателни способности и потребности, на характеровите им особености. Непосредственото им , живо общуване в двигателната дейност определя педагогическите условия на физическото възпитание като уникални. То е медиатор между дидактиките и хармонизатор на детското развитие, мултиплициращ ефектите от разнородните двигателни дейности - с ефектите от другите дидактики .

Подчертан е интереса на гл. ас. д-р Златка Димитрова към изучаване на проблемите на физическото развитие на децата, вследствие на хипо- и адинамия, поради силно ограничена организирана седмична двигателна активност на децата, с обем до 240 минути, каквато свободното дете, извън детската градина реализира за един ден.

Решаването на посочените проблеми са акцент и в дисертацията на кандидатката и в последвалите научни трудове, насочени към разкриване на възможности за повишаване на двигателната активност в групите и съдържателното й разнообразяване ‘ чрез игрова форма, съобразно положението, че в игрова форма се затвърдяват двигателни действия в III-я етап на обучението, в IV-та фаза на усвояване. По-ранното им включване в игрова форма, води до деструктуриране и деавтоматизация на усвоените двигателни конструкти.

Или, моделите на организирана двигателна активност на децата, разработени от д-р Златка Димитрова създават предпоставки за динамизиране на физическото (морфо-функционално), двигателно (двигателни способности), моторно (двигателни умения и навици) и психомоторно развитие на децата.

От тази гледна точка преобладаваща част от представените ми за рецензиране научни трудове са насочени към изследване на проблема за удовлетворяване на една от водещите биологични потребности на децата – потребността от двигателна активност, чрез обогатяване на средствата на физическото възпитание с музикално-двигателни игри, аеробика, ОРУ с речитативи, строеви упражнения със зададен темп, ритмични естествено-приложни и спортно-подготвителни упражнения и др.

Независимо от това, в предучилищното физическо възпитание подвижните игри са допълнителна форма, с изключение на I-ва група при 3-4 г. деца.

Причината се корени в разгледаните по-горе обстоятелства, свързани с това, че през I-я и II-я етап на обучение на биомеханиката на естествено-приложните и спортно-

подготвителни движения (усвоявани в други форми на физическото възпитание) не се включват в подвижни игри преди автоматизацията им. Посочен бе риска от деавтоматизация, вследствие от пренасочване на вниманието на децата от техниката на движението - към победата или стремежа за доминиране в играта. Процесът е контролиран от учителите и ограничава безразборно прилагане на игровата форма без оглед на етапите на обучение и неврофизиологичната фазовост на формиране на двигателните умения и навици, което е отчетено в трудовете на кандидатката.

Д-р Златка Димитрова изследва възможностите на музикално-ритмичните движения за детското развитие и по отношение психомоториката и ориентировката на децата във времето за изпълнение на двигателните актове, в съгласуване на движенията с музиката, съгласуване с движенията на другите деца, с темпа, ритъма и други кинематични и динамични параметри на движенията.

Програмата за образователно съдържание по физическо възпитание, включва в ядро №1, подраздел “Ритмично ходене и бягане” танцови стъпки и аеробна гимнастика, които могат да се обогатяват и д-р Златка Димитрова ги обогатява значително.

Доказва дидактическият потенциал на специфичните игрови форми като комплекси от автоматизирани естествено-приложни движения, като средство, форма и метод за усъвършенстване на техниката на движенията; за развиване на кондиционните и координационни способности, за развиване на пространствените, времевите и силовите ориентировки на децата.

Разработеният от кандидатката технологичен модел за реализиране на игровата дейност във физическото възпитание аналитично разглежда неговите структурни, организационни, процесуални и резултативни особености и е с установена ефективност за развитие на двигателните и психомоторни способности на децата. Проучени са половите и възрастови особености в интензитета на развитие на посочените показатели.

Потвърдени са резултати на други автори за ретардация на силовите способности на ръцете при децата и в по-малка степен на някои други двигателни способности.

Друг важен аспект в изследователската дейност на кандидатката е разкриване на възможностите на анимационната дейност за мотивиране и активизиране на децата и като резултат – динамизиране на развитието им. Установени са възможности за обогатяване на формите, средствата и подходите във физическото възпитание и спорта в предучилищната и начална училищна възраст и предложените на практиката модели на анимация са със значим принос към ТМФВ. Разработените модели на педагогическа анимация, включват освен спортна, фолклорна и др. видове анимация, както и туристическа анимация, което разнообразява и обогатява предучилищната и начална училищна педагогика и на частните дидактики като „Физическо възпитание и спорт“ и други (икономически) специалности като „Туризм“.

Разглежда се същността на **педагогическата и спортна анимация**. Това обаче предизвиква асоциация, че спортната не е педагогическа. Асоциацията е следствие от положението, че има спортна анимация и към професионално направление 7.6. Спорт и включва работа и с деца. В посоченото професионално направление обаче възпитателният елемент на анимацията, обучението и усвояването на двигателни действия не е от особено значение, за разлика от спортната анимация за деца включена в учебните програми на специалности към професионални направления I.2. и I.3. Тя се разглежда като забавна, най-често игрова форма на физическото възпитание и спорт за постигане на морфофункционално, двигателно и психомоторно развитие и за социализация на децата.

Анализът на образователното съдържание на учебната програма „Педагогическа анимация в детската градина“ на д-р Златка Димитрова изяснява отлично, че спортната анимация в учебните планове на ПУПЧЕ и ПНУП се разглежда като елемент на педагогическата анимация.

Третият вид разработени модели на **анимация - в туризма** е за нуждите на туристическия бизнес и преподавани от кандидатката дисциплини в икономически специалности към Колеж по туризъм.

Следователно, ясно и точно са дефинирани предмета и обекта на изследването в анимацията, целите и задачите на видовете анимации, на средствата, методите и организационните им форми и е установено положителното им въздействие върху различни аспекти от детското развитие, което представя гл. ас. д-р Златка Димитрова като един от водещите специалисти в страната в областта на анимацията при децата.

Изложението на концепциите на д-р Златка Димитрова е съдържателно и информативно, трудовете ѝ са написани на добър научен стил. Адекватно са приложени понятията от педагогиката, ТМФВ и сродните, обслужващи я области като функционалната възрастова анатомия, биомеханика на движенията и др.

Д-р Златка Димитрова притежава много добри познания и по педагогическа психология и социология, аргументирайки потенциала на физическото възпитание за многоаспектното (холистично) развитие на децата. Добре е разработен и проблема за сензомоторното им развитие в организираната двигателна дейност.

Достоверност на научните твърдения:

От казаното можем да обобщим, че постановките на научните проблеми са добре дефинирани и ясно определят концептуалната рамка на изследванията на кандидатката. Осигурена е достоверност на научните твърдения, чрез доказателствени методи от математическата статистика, адекватни на научните проблеми, според обема на изследваните контингенти и според метричния или параметричен характер на емпиричния материал.

Научни проекти:

Гл.ас. д-р Златка Димитрова представя удостоверение за участие в 9 проекта, като на 2 е ръководител. Има непълнота обаче в посочената справка доколкото в CV-то на кандидатката са включени и други значими 3 проекта, които отсъстват в удостоверението с проектите. Или проектите са 12 броя. Пропуснати в удостоверението са:

- ПРОЕКТ „Динамика на учителската професия и формиране на ключови компетентности за управление на професионален стрес при учители”, на Синдиката на българските учители при КНСБ и Университет „Проф. д-р Асен Златаров” – обучител
- ПРОЕКТ BG051PO001-3.1.09-0011 „Академичното кариерно развитие – ключ към утвърждаването на университет от нов тип” – участник
- „ЕРАЗЪМ + по ОП - РЧР (2014 г.) – участник

В таблицата с наукометрични показатели на кандидатката проектите са 11 броя, като (пак там) се посочва, че на 2 е ръководител.

От научните разработки е видно, че кандидатката притежава много добра научно-теоретическа и методико-практическа подготовка в областта на конкурса. Притежава

знания и прилага съвременни иновативни методи на обучение на студентите по физическо възпитание и спорт в спец. ПУПЧЕ и ПНУП и в други специалности.

IV. Съответствие на научната продукция, проектната и преподавателската дейност на кандидата с профила на конкурса

Научноизследователската дейност на кандидатката, проектната и преподавателската дейност напълно съответстват на професионалното направление на конкурса.

V. Основни приноси

Като по-важни приноси на изследователската дейност на кандидатката определям следните:

Научно–теоретични приноси

1. Научно обосновани са теоретичните аспекти на анимативния подход в педагогиката. (*Монография, Публикации №3, 8, 9, 18, 19, 39*).

2. Разработен е теоретичен модел от форми на педагогическо взаимодействие по физическо възпитание и спорт с анимативни елементи за детската градина и началното училище (*Монография*).

3. Изведен е компетентностен модел на учителя-аниматор, подготвящ детските и начални учители за прилагане на анимативния подход във ФВС (*Монография, публ.34*)

4. Теоретически са аргументирани и практически операционализирани решенията за интегриране на физическата култура с други образователни направления в детската градина и началното училище (*Монография, Учебно помагало №3, публ. № 14, 29*).

5. Установено е актуалното морфофункционално, двигателно и психомоторно състояние на децата от предучилищната възраст (*Публ. №30, 32, 35*).

Методико-практически приноси

1. Разработен е модел от форми на педагогическо взаимодействие с анимативни елементи за оптимизиране на физическото възпитание в детската градина и началното училище (*Монография*).

1. Разработена е и е апробирана методика за оценка на формите на педагогическо взаимодействие с анимативни елементи (*Монография*).

2. Разработени са методически модели от специализирани игрови форми за децата, допълващи направление „Физическа култура” (*Учебно помагало № 2, 3, 4 и публ. №5, 6, 11, 17, 22, 24, 25, 26, 27, 33*).

3. Разработени са мажоретни танци като средство за развиване на координационни способности и моториката на децата в предучилищната възраст (*Публ. 27*).

4. Предложени са методически и практически решения за организиране и провеждане на празници и чествания, насочени към социализация на децата и на родителите (*Публ. №9, 23, 28, 38, 39*).

5. Разработени са авторски модели от подвижни игри със съвременни сюжети и гимнастически програми, обогатяващи игровата дейност по физическо възпитание в детската градина и началното училище (*Учебно помагало №2, публ. №10, 14, 17*).

6. Предложени са идеи за включване на атрактивни спортове и упражнения в учебната дисциплина „Физическо възпитание и спорт“ във ВУ за повишаване на двигателната активност и мотивацията на студентите за занимания със спорт (*Публ.13, 16*).

Посочените приноси разширяват теоретичната и научна основа на физическото възпитание и спорта в детската градина, началното училище и ВУ и са с образователна,

спортна и социална значимост за децата и учителите и за подготовката на студенти от специалностите ПУПЧЕ и ПНУП, както и в спец. „Физическо възпитание и спорт“ в други ВУ. Приносите са лично дело на гл.ас.д-р Златка Димитрова.

VI. Цитирания

Установени са 30 цитирания на трудове на кандидатката, от които 7 в чужбина.

Цитиранията у нас са в научни списания като сп. Педагогика , Образование и технологии, Управление и образование и др., както и в сборници с научни трудове на университетите „Проф. д-р Асен Златаров”, Шуменския, Русенския, Югозападния и др.

Цитирания са открити и в наръчници и годишници на педагогически и други факултети.

Цитиранията в чужбина са предимно в реферирани и индексирани научни списания (International journal Knowledge, Scientific papers Vol.16.4., Vrnjacka Banja, SERBIA, International journal Knowledge, Scientific papers Vol.19.1., Agia Triada Greece, International journal Activities in Physical Education and Sport, Macedonia; International Scientific Electronic Journal „Perspectives of Science & Education“ ISSN 2307-2334 (Online) 2016. 3 (21) стр. 43) и др.

Следователно, гл. ас. д-р Златка Димитрова е разпознаваем учен сред спортно-педагогическите академични среди у нас, в Гърция, Сърбия, Македония и в други страни.

Критични бележки и препоръки

В справката с научната продукция, гл. ас. д-р Златка Димитрова посочва като „авторски“ само публикациите които са самостоятелни. Тя обаче е един от авторите и на колективните разработки, затова препоръчвам вместо „авторски“ да ги определя като „самостоятелни“ или „в съавторство“.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ:

Въз основа на качествата и обема на научната продукция на кандидатката, нейната насоченост, която напълно съответства на конкурса, многогодишния ѝ преподавателски опит и други академични активности, покриващи изискванията на ЗРАСБР и критериите и показателите за оценка на кандидатите, заложен в Правилника за условията и реда за придобиване на научни степени и заемане на академични длъжности в Университет „Проф. д-р Асен Златаров“ ми дават основание за положителна оценка на кандидатката и призовавам научното жури на присъди на гл. ас. д-р Златка Александрова Димитрова академичната длъжност „Доцент“ по професионалното направление 1.2. Педагогика (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт).

12.11.2017 г.

Рецензент:

проф. д-р Магдалена Глушкова, д.п.н.